

מחנה העולים בפרדס חנה

מחנה העולים בפרדס חנה, דצמבר 1950

מחנה העולים בפרדס חנה, דצמבר 1950

מחנה העולים בפרדס חנה היה אחד משני מחנות העולים הגדולים בישראל, שאכלס באופן זמני עולים לישראל בימי העלייה ההמונית. בהמשך הוקמה בחלק משטחו מעברה.

היסטוריה

בין פרדס חנה לבנימינה התקיימו מחנות צבא גדולים של הצבא הבריטי אשר בשיאם הכילו 20,000 חיילים^[1]. בתחילת 1948 הצליחו אנשי ההגנה בפרדס חנה לשכנע את הבריטים להשאיר את המבנים במחנה לצורך קליטת עלייה, ועם נסיגת הבריטים המחנה הוסב לארבעה מחנות עולים^[2]. באוקטובר 1948 שכנו במחנה בפרדס חנה כ-4,500 עולים - כמחצית הקיבולת של המחנה^[3], ומתחילת 1949 שכנו במחנה 10,000 עולים שגרו בצריפים ובאוהלים כאשר נעשה מאמץ שהנשים והילדים ישוכנו בצריפים^[1]. במחנה הייתה מרפאה עם 200 מיטות, מאה למבוגרים ומאה לילדים^[4]. בקיץ 1950 היו מחנה בית ליד (מעברת שבות עם) ומחנה העולים בפרדס חנה שני המחנות אליהם נשלחו העולים שלא הייתה להם זכות מיוחדת להשלח למחנה קרוב לאחת הערים^[5]. לקראת סוף שנת 1950 שהו בארבעת המחנות כ-15,000 נפש. בנוסף, הוקמו ליד מחנות העולים שתי מעברות^[2].

הסמיכות של מחנה העולים לפרדסים ושדות פרדס חנה הביא למקרים רבים של פגיעה בחקלאות מצד העולים^[2].

ב-1 ביולי 1952 הוסב מחנה א' בפרדס חנה למחנה לעולים קשישים ומחנות ב, ג, ד, היו למעברות עבור חולים ונכים^[6]. באוגוסט 1954 שהו במחנה כ-1,000 משפחות של חולים וזקנים. הסוכנות היהודית בקשה לפזר את העולים בשיכונים ברחבי ישראל אך העולים העדיפו להשאר במחנה תוך שהקצבה שניתנת להם תוגדל^[7]. בשנת 1959 מחנה א' הפך לבית אבות "נווה אבות", ושאר המחנות עדיין התקיימו אך רוב תושביהם עברו לשיכונים^[8].

הערות שוליים

- ↑ League for Labor Palestine, Jewish Frontier Association, **Jewish frontier**, 1949, page 40
- ↑ שיון, הצילו את רכושינו http://jpress.org.il/olive/ve/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=DAV/1950/12/28&id=Ar00401, דבר, 28 בדצמבר 1950
- ↑ ברכה חבס, על הסף (http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href

המכונת היחידה והעלובה לפינוי האשפה ושלושת העובדים הסניטאריים אינם יכולים לפנות את האשפה המונחת ערימות-ערימות... משמעת נקיין אין... בתי השימוש הם למטה מכל ביקורת. בממוצע משמש בית שימוש ציבורי אחד כ-100 אנשים ויותר. בעברי ליד אחד המבנים הללו, המכילים כ-10 מקומות, תקפתני בחילה. קירות הפח של הביתנים פרוצים וילדים נכנסים תוך משחקם לתוך זוהמה זו. אדם החפץ להתרחץ או לקחת מים לשתיה חייב ללכת אל הברז המרכזי או ל"מקלחת" הכללית, שמצב הנקיין והמוסר בה אינו עולה בהרבה על המצב בבתי השימוש...באחד הימים בשעות הצהרים הוביל אותי אחד מהתושבים, דוד תענוס, כדי לחזות ב"ארוחת צהרים מתוך פחי זבל". בפחי זבל רחבים, שלתוכם נזרקים שיירי המזון של המטבח המרכזי לזקנים, חיטטו ארבעה ילדים בגיל 8-12 כדי למצוא מזון. במרחק של 10 מטרים מהם, עמדו שני כלבים ונברו אף הם בערמת זבל. כשנגשתי אל הילדים, הפנו אלי מבט נבהל וברחו

זאב שיף, "אי הדמעות' בפרדס חנה", הארץ, 3.9.54

http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=DAV/1948/10/12&id=Ar00202, דבר, 12 באוקטובר 1948

4. http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=DAV/1949/11/28&id=Ar00103, דבר, 28 בנובמבר 1949
5. http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=DAV/1950/08/03&id=Ar00203, דבר, 3 באוגוסט 1950
6. http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=DAV/1953/04/10&id=Ar01606, דבר, 10 באפריל 1953; המשך (http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=DAV/1953/04/10&id=Ar01609)
7. http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=DAV/1954/08/24&id=Ar00409, דבר, 24 באוגוסט 1954
8. http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=DAV/1959/04/20&id=Ar00601, דבר, 20 באפריל 1959

דף זה נערך לאחרונה ב־15 בדצמבר 2020, בשעה 11:12.

הטקסט מוגש בכפוף לרישיון Creative Commons ייחוס-שיתוף זהה 3.0; ייתכן שישנם תנאים נוספים. ר' את תנאי השימוש לפרטים.

- מדיניות פרטיות
- אודות ויקיפדיה
- הבהרות משפטיות
-
- מפתחים
- סטטיסטיקות
- הצהרה על עוגיות